

قانون اصلاح ماده (۱۳) قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی

ماده واحده - ماده (۱۳) قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مصوب سال ۱۳۴۶/۴/۲۲ به شرح زیر اصلاح می گردد:

ماده ۱۳- تخلف از مقررات بهداشتی نظیر عدم رعایت بهداشت فردی، وضع ساختمانی، وسایل کار ممنوع است و مستوجب مجازات می باشد. مقررات بهداشتی مربوط به مراکز تهیه و تولید، نگهداری، توزیع، فروش و حمل نقل مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی در آئین نامه اجرائی این ماده تعیین خواهد شد. تخلف از مقررات مذکور مستوجب مجازاتهای بازدارنده از بیست و پنج هزار (۲۵۰۰۰) تا پانصد هزار (۵۰۰/۰۰۰) ریال جریمه نقدی به ازای هر مورد نقض مقررات بهداشتی خواهد بود. میزان مجازاتهای یاد شده بر اساس نرخ تورم (هر سه سال یکبار) بنا به اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تایید هیأت وزیران قابل افزایش است.

بازرسان بهداشت محیط (مرکز بهداشت شهرستان) ناظرین بهداشتی اماکن عمومی و مراکز تهیه و تولید، نگهداری و فروش و حمل و نقل مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی بوده و متخلفین از مقررات بهداشتی را با ذکر موارد تخلف در فرم آئین نامه بهداشتی مربوط به شغل مورد نظر با تنظیم گزارشی به مسئول بهداشت محل (رئیس مرکز بهداشت) معرفی نمایند و مسئول بهداشت محل در صورت تایید گزارش، متصدی آن مکان را ضمن معرفی به دادگاه اخطار می نماید تا نسبت به رفع نواقص بهداشتی در مهلت تعیین شده (۱۵ الی ۶۰ روز) اقدام نماید. در صورت عدم رفع موارد تخلف در مدت تعیین شده ضمن معرفی مجدد متصدی به دادگاه، طی اخطاریه ای (۲۴ تا ۴۸ ساعته) دستور تعطیل موقت محل و پلمب آنرا به مدت حداقل ۷ روز صادر می کند. پس از دادن تعهد محضری توسط متصدی مکان تعطیل شده به دستور مسئول بهداشت محل فقط بمنظور رفع نواقص بهداشتی و بدون اجازه بهره برداری از مکان مذکور رفع پلمب بعمل می آید. سپس در صورت رفع نواقص بهداشتی مکان فوق الذکر به تایید مسئول بهداشت محل مجوز بهره برداری صادر می گردد.

در تمام موارد مذکور پرونده جهت رسیدگی به دادگاه صالحه ارجاع می گردد. مقررات بهداشتی، وظایف و مسئولیتهای مسئول بهداشت محل و مأمورین نظارت مدت زمانهای لازم برای رفع نواقص بهداشتی و سایر امور مربوطه در اجرای این ماده واحده در آئین نامه اجرائی این قانون مشخص خواهد شد.

تبصره ۱- صاحبان مراکز مزبور در صورتی که اقدامات انجام شده را خلاف قانون و مقررات مربوطه بدانند می توانند به مرجع قضائی صالح شکایت نمایند.

تبصره ۲- مأمورین انتظامی موظفند در تمام مراحل اجرای عملیات بازرسی، تعطیل و مهر و موم با لاک و مهر کردن محل، همکاری لازم را به مأمورین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عمل آورند.

تبصره ۳- آئین نامه اجرائی این قانون توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین می گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سیزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۷۹/۹/۲۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی

در اجرای تبصره سه قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مصوب آذر ماه

۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی، بدینوسیله آیین نامه اجرایی ماده مذکور را مشتمل بر ۵ فصل، ۹۵ ماده، ۴ تبصره و ۴۶ بند بشرح ذیل تصویب می نماید.

فصل اول

بهداشت فردی :

ماده ۱- کلیه متصدیان و کارگران و اشخاصی که در مراکز تهیه، تولید و توزیع و نگهداری و فروش و وسایط نقلیه حامل مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی اشتغال دارند، موظفند دوره ویژه بهداشت عمومی را به ترتیبی که معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و اعلام می نماید گذرانده و گواهینامه معتبر آنرا دریافت دارند.

تبصره ۱- مدیریت و یا تصدی و اشتغال به کار در هر یک از کارگاهها و کارخانجات و مراکز و اماکن و وسایط نقلیه موضوع این آئین نامه بدون داشتن گواهینامه معتبر موضوع ماده ۱ ممنوع است.

تبصره ۲- استخدام یا بکارگیری اشخاص فاقد گواهینامه معتبر مندرج در ماده ۱ این آئین نامه در هر یک از کارگاهها و کارخانجات و اماکن و مراکز و وسایط نقلیه مذکور ممنوع است.

تبصره ۳- اشخاصی مانند صندوقدار، باغبان، نگهبان، راننده و نظایر آنها که در اماکن موضوع این آئین نامه شاغل بوده لیکن با مواد غذایی، آرایشی و بهداشتی ارتباط مستقیم ندارند از شمول ماده ۱ فوق و تبصره های ۱ و ۲ آن مستثنی می باشند.

ماده ۲: کلیه متصدیان، مدیران، کارگران و اشخاصی که مشمول ماده ۱ این آئین نامه می باشند موظفند کارت معاینه پزشکی معتبر در محل کار خود داشته و هنگام مراجعه بازرسی بهداشت ارائه نمایند.

تبصره ۱- کارفرمایان موظفند هنگام استخدام اشخاص گواهینامه معتبر ماده ۱ و کارت معاینه پزشکی آنان را ملاحظه و ضمن اطمینان از اعتبار آن در محل کسب نگهداری نمایند.

تبصره ۲- کارت معاینه پزشکی منحصرأ از طرف مراکز بهداشت شهرستان یا مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستائی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی صادر خواهد شد. مدت اعتبار کارت فوق برای رانندگان، اغذیه، ساندویچ، بستنی و آبمیوه فروشان و قنادان و مشاغل مشابه و نیز کارگران کارگاهها و کارخانجات تولید مواد غذایی و بهداشتی فاسد شدنی ۶ ماه و برای سایر مشاغل موضوع این آئین نامه حداکثر یکسال می باشد.

ماده ۳: متصدیان و کارگران اماکن و مراکز و کارگاهها و کارخانجات و وسایط نقلیه موضوع این آئین نامه موظفند رعایت کامل بهداشت فردی و نظافت عمومی محل کار خود را نموده و به دستوراتیکه از طرف بازرسین بهداشت داده می شود عمل نمایند.

ماده ۴: کلیه اشخاصی که در اماکن و مراکز و وسایط نقلیه موضوع این آئین نامه کار می کنند باید ملبس به لباس کار و روپوش تمیز و برنگ روشن باشند.

تبصره ۱- کلیه تهیه کنندگان مواد غذائی نظیر آشپزان، نانویان و مشال مشابه و نیز کارگران کارگاهها و کارخانجات تولید مواد غذائی و بهداشتی که با این مواد ارتباط مستقیم دارند ملزم به پوشیدن روپوش سفید و کلاه و اشخاصی مانند شاغلین و فروشندگان اغذیه و ساندویچ، آبمیوه، بستنی، شیرینیجات، کله و پاچه، جگرکی و مشابه آنها علاوه بر روپوش و کلاه ملزم به استفاده از دستکش در حین کار می باشند.

تبصره ۲- در رستورانها و چایخانه های سنتی افرادی که در امر پذیرائی شرکت داشته و با غذا سر و کار دارند ملزم به پوشیدن روپوش و کلاه سفید بوده و سایر افرادی تواند از لباسهای محلی استفاده کنند.

ماده ۵- متصدیان اماکن و مراکز و کارگاهها و کارخانجات موضوع این آئین نامه موظفند برای هر یک از شاغلین خود جایگاه محفوظ و مناسبی بمنظور حفظ لباس و سایر وسایل در محل تهیه نمایند.

ماده ۶- متصدیان مراکز و اماکن و کارگاهها و کارخانجات و وسایط نقلیه موضوع این آئین نامه موظفند از ورود و دخالت افراد متفرقه به امور تولید و تهیه و طبخ و حمل و نقل و توزیع و فروش مواد غذائی جلوگیری نمایند.

ماده ۷- متصدیان مراکز و اماکن و کارگاهها و کارخانجات و وسایط نقلیه موضوع این آئین نامه موظفند به تناسب تعداد کارگران خود بازاء هر کارگر حداقل ۲/۵ متر مربع اتاق استراحت مطابق با موازین بهداشتی تهیه نمایند. تبصره - در هر حال مساحت اتاق استراحت نباید کمتر از ۷/۵ متر مربع و ارتفاع سقف آن نباید کمتر از ۲/۵ متر باشد.

ماده ۸- متصدیان کارگاهها و کارخانجات مواد غذائی و بهداشتی این آئین نامه موظفند در صورت لزوم آشپزخانه، انبار مواد غذایی اولیه و سالن غذاخوری با فضای کافی به تناسب تعداد کارگران و شاغلین با شرایط کاملاً بهداشتی مطابق ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در محل کارگاه یا کارخانه ایجاد نمایند.

ماده ۹- هر کارگر موظف به داشتن کلیه وسایل نظافت، شستشو و استحمام اختصاصی میباشد.

ماده ۱۰- اشخاصی که به نحوی از انحاء با طبخ و تهیه و توزیع مواد غذائی سر و کار دارند، در حین کار شخصا حق دریافت بهای کالای فروخته شده را از مشتری نخواهند داشت.

تبصره- شاغلین محللهائی مانند میوه و سبزی فروشی، عطاری، سقط فروشی، بقالی و فروشندگان مواد غذائی بسته بندی شده، همچنین فروشندگان آن گروه از مواد غذایی که بدون شستشو یا پخت و پز به مصرف نمی رسند از شمول این ماده مستثنی می باشند.

ماده ۱۱- جعبه کمک‌های اولیه با مواد و وسایل مورد نیاز در محل مناسب نصب گردد.

ماده ۱۲- کارگران کارگاهها و کارخانجات و اماکنی که با پخت و پز و فرآوری مواد غذایی سرو کار دارند همچنین کارگران کشتارگاهها و محلهایی مانند آنها موظفند هر روز قبل از شروع و بعد از خاتمه کار استحمام نمایند.

ماده ۱۳- استعمال دخانیات توسط متصدیان و کارگران مشمول این آیین نامه در حین کار ممنوع است.

ماده ۱۴- فروش و عرضه سیگار در کارگاهها و کارخانجات و اماکن و مراکز و محلهای موضوع این آیین نامه ممنوع است.

تبصره ۱- اماکن و مراکز و محلهاییکه مجوز و عاملیت عرضه دخانیات هستند از شمول ماده ۱۴ مستثنی می باشند.

تبصره ۲- فروش سیگار به افراد کمتر از ۱۸ سال در اماکن و مراکز موضوع این آیین نامه ممنوع است.

ماده ۱۵- مصرف هر گونه محصولات دخانیاتی در محوطه های عمومی کارگاهها، کارخانجات و اماکن و مراکز و محلهای موضوع این آیین نامه ممنوع است.

تبصره ۱- متصدیان، مسئولین و یا کارفرمایان محلهای موضوع این آیین نامه مسئول اجرای مفاد ماده ۱۵ بوده و موظفند ضمن نصب تابلوهای هشدار دهنده در نقاط مناسب و در معرض دیده از مصرف دخانیات جلوگیری کنند.

تبصره ۲- متصدیان، مسئولین و یا کارفرمایان موضوع تبصره ۱ می توانند محل مشخصی را که کاملاً از محلهای معمولی و عمومی جدا باشد جهت افرادی که می خواهند دخانیات مصرف کنند در نظر بگیرند.

فصل دوم

شرایط ساختمانی و بهداشتی مراکز تهیه و تولید و توزیع نگهداری و فروش مواد غذایی و اماکن عمومی :

ماده ۱۶- کف ساختمان باید دارای شرایط زیر باشد:

الف) از جنس مقاوم، صاف، بدون درز و شکاف و قابل شستشو باشد.

ب) دارای کف شور به تعداد مورد نیاز، مجهز به شتر گلو بوده و نصب توری ریز روی آن الزامیست.

ت) دارای شیب مناسب بطرف کف شور فاضلاب رو باشد.

ماده ۱۷: ساختمان دیوار از کف تا سقف از مصالح مقاوم بوده و طوری باشد که از ورود حشرات و جوندگان جلوگیری بعمل آورد.

تبصره ۱- سطح دیوارها باید صاف، بدون درز و شکاف و برنگ روشن باشد.

ماده ۱۸- پوشش دیوارها باید متناسب با احتیاجات و لوازم مربوط به نوع کار و برحسب مشاغل مختلف، به شرح تبصره های ذیل باشد.

تبصره ۱- پوشش بدنه دیوار کارگاههای تهیه مواد غذایی، آشپزخانه، آبدارخانه، انبار مواد غذایی، میوه و سبزی فروشی، حمام، مستراح، دستشویی، رختشویخانه باید از کف تا زیر سقف و در مورد کارگاهها و کارخانجات

تولیدی مواد غذایی تا ارتفاع حداقل چهار متر کاشی، سنگ یا سرامیک و دیوار کارخانجات از ارتفاع چهار متر به بالا می تواند از سیمان صاف و صیقلی برنگ روشن باشد.

تبصره ۲- پوشش بدنه دیوار انبارهای بزرگ مانند انبارهای عمومی و امثال آن و بنکداریها می تواند از مصالح دیگر مانند سنگ و سیمان صاف و صیقل و برنگ روشن باشد.

تبصره ۳- سطح دیوار سالنهای پذیرائی تا ارتفاع حداقل ۱۲۰ سانتیمتر از کف با سنگهای صیقلی یا سرامیک و یا کاشی و از ارتفاع ۱۲۰ سانتیمتری تا زیر سقف با رنگ روشن قابل شستشو پوشیده شود.

تبصره ۴- پوشش بدنه دیوارها مراکز تهیه و فروش مواد غذایی از قبیل کبابی، جگرکی، کله و پاچه، سیراب و شیردان، ساندویچ و اغذیه، پیتزا، مرغ کنتاکی، قهوه خانه و نظایر آنها باید بر حسب نوع بشرح زیر باشد.

بند ۱- چنانچه محل طبخ در مراکز فوق الذکر از سالن پذیرائی جداسازی شده باشد قسمت طبخ مشمول تبصره ۱ و قسمت پذیرائی مشمول تبصره ۳ ماده ۱۸ فوق الذکر می باشد.

بند ۲- چنانچه محل طبخ از سالن پذیرائی جدا نشده باشد کلیه دیوارهای مراکز مذکور مشمول تبصره ۱ ماده ۱۸ می باشد.

تبصره ۵- سطح بدنه دیوارهای مراکز فروش انواع شیرینی، خشکبار و آجیل، خواربار فروشی، لبنیات فروشی، انواع نان فروشی و عطاری تا ارتفاع ۱۲۰ سانتیمتر با سنگ یا کاشی و یا سرامیک و از ارتفاع ۱۲۰ سانتیمتر تا زیر سقف با رنگ قابل شستشو پوشیده شود.

تبصره ۶- پوشش بدنه دیوارهای مراکز فروش انواع گوشت و فرآورده های گوشتی (قصابی، مرغ و ماهی، سوسیس و کالباس و مواد پروتئینی) باید از کف تا زیر سقف کاشی یا سرامیک با سطح صاف یا سنگ صیقلی باشد.

تبصره ۷- پوشش بدنه دیوارهای نانوائیهای سنتی و کارگاههای پخت انواع نانهای ماشینی و ساندویچی و فانتزی و انبار آرد و شکر آنها باید از کف تا زیر سقف از جنس کاشی یا سرامیک با سطح صاف یا سنگ صیقلی باشد.

تبصره ۸- سطح بدنه دیوارهای سالن آرایشگاه ها از کف تا زیر سقف با رنگ روغنی قابل شستشو پوشیده شود. بدیهی است پوشش بدنه دیوارهای دستشویی، سرشویی و مستراح در آرایشگاهها باید از کف تا زیر سقف با کاشی یا سرامیک صاف و یا سنگ صیقلی باشد.

تبصره ۹- پوشش سطح دیوار سالنهای پذیرائی در رستورانها و چایخانه های سنتی باید ضمن دارا بودن طرح و حالت سنتی از کف تا زیر سقف از مصالح مقاوم، صاف، بدون فرورفتگی و شکاف و قابل شستشو باشد.

ماده ۱۹- سقف باید صاف، حتی الامکان مسطح، بدون ترک خوردگی و درز و شکاف و همیشه شسته شود.

تبصره ۱- تعداد و ظرفیت هر ظرفشویی باید متناسب با تعداد ظروف باشد.

تبصره ۲- هر لگن یا هر واحد ظرفشویی باید مجهز به آب گرم و سرد باشد.

- تبصره ۳- در صورت نداشتن ماشین ظرفشویی، ظروف پس از شستشو، در محل مناسب (قفسه مجهز به آب چکان) و بدون استفاده از پارچه و حوله و امثال آنها خشک و سپس در قفسه مخصوص ظروف نگهداری شود.
- ماده ۳۰- قفسه و ویتترین و گنجه ها باید قابل نظافت بوده و مجهز به در و شیشه سالم و همیشه تمیز و فاصله کف آنها از زمین حدود ۲۰ سانتیمتر باشد.
- ماده ۳۱- پیشخوان و میز کار باید سالم و سطح آن از جنس قابل شستشو باشد. تبصره- میز کاری که صرفاً جهت تهیه مواد غذایی بکار می رود باید فاقد هر گونه کثو و یا قفسه بوده و فضای زیر آن نیز مورد استفاده قرار نگیرد.
- ماده ۳۲- سبزیجات و صیفی جاتی که در اماکن عمومی و مراکز عرضه مواد غذایی بصورت خام، در اختیار مشتریان گذارده می شود باید در محل مخصوص، تمیز و با آب سالم و مایع ظرف شویی شستشو شده و پس از گندزدائی آبکشی و مصرف گردد.
- ماده ۳۳- انبار مواد غذایی باید قابل تمیز کردن بوده و وضع داخلی آن مطابق با شرایط مندرج در مواد ۱۶ لغایت ۲۰ و ۳۸ لغایت ۴۰ این آئین نامه و حجم و فضای آن متناسب با نیاز و احتیاجات موسسه باشد.
- تبصره ۱- انبار مواد غذایی باید به نحو مطلوب تهویه و میزان حرارت و رطوبت آن همواره مورد تأیید مقامات بهداشتی باشد.
- تبصره ۲- انبار آرد و شکر باید مطابق نقشه مصوب بالاترین مقام بهداشتی محل شود.
- تبصره ۳- قفسه بندی و پالت گذاری در انبار به نحو مطلوب و مناسب انجام شود.
- ماده ۳۴- کلیه مواد غذایی فاسد شدنی باید در یخچال و یا سردخانه مناسب نگهداری شود و مدت آن بیش از زمانی نباشد که ایجاد فساد یا تغییر کیفیت نماید.
- تبصره- پوشش سقف آشپزخانه ها و هر نوع محل طبخ و همچنین گرمخانه و دوش حمام باید از جنس قابل شستشو و برنگ روشن باشد.
- ماده ۲۰- وضع درها و پنجره ها باید دارای شرایط زیر باشد.
- الف) درها و پنجره ها از جنس مقاوم، سالم و بدون ترک خوردگی و شکستگی و زنگ زدگی و قابل شستشو بوده و همیشه تمیز باشد.
- ب) پنجره باز شو باید مجهز به توری سالم و مناسب باشد به نحوی که از ورود حشرات بداخل اماکن جلوگیری نماید.
- ج) درهای مشرف به فضای باز باید مجهز به توری سالم و مناسب و همچنین فنر دار باشد بطوریکه از ورود حشرات و جوندگان و سایر حیوانات نماید.
- ماده ۲۱- آب مصرفی باید مورد تأیید مقامات بهداشتی باشد.

ماده ۲۲- کلیه اماکن و مراکز و کارگاهها و کارخانجات مشمول این آئین نامه باید دارای سیستم جمع آوری (و در مورد هتلها و کارگاهها و کارخانجات سیستم تصفیه) و دفع بهداشتی فاضلاب مورد تأیید مقامات بهداشتی باشند. تبصره- هدایت و تخلیه هر گونه فاضلاب و پساب تصفیه نشده اماکن و مراکز و کارگاهها و کارخانجات مشمول این آئین نامه به معابر و جوی و انها رعمومی اکیدا ممنوع می باشد.

ماده ۲۳- وضع و تعداد دستشویی بهداشتی و متناسب باشد. تبصره- دستشویی ها باید مجهز به صابون (ترجیحاً صابون مایع) و خشک کن مناسب و بهداشتی بوده وجود زباله دان در کنار دستشویی الزامی است.

ماده ۲۵- برای کارگران باید دستشوی و توالت مجزا و مجهز به شیر آب گرم و سرد و با شرایط لازم بهداشتی در محل مناسب و به تعداد مورد نیاز بشرح ذیل وجود داشته باشد.

۱-۵-۱ نفر کارگر ۱ توالت و ۱ دستشویی

۲-۲۵-۶ نفر به ازاء هر ۱۰ نفر ۱ توالت و ۱ دستشویی (۲۵ نفر از هر کدام ۳ دستگاه)

۳-۵۵-۲۶ نفر به ازاء هر ۱۵ نفر ۱ توالت و ۱ دستشویی (۵۰ نفر از هر کدام ۵ دستگاه) ۴-۱۱۵-۵۶ نفر به ازاء هر ۲۰ نفر ۱ توالت و ۱ دستشویی (۱۰۰ نفر از هر کدام ۷ دستگاه)

۵-۲۶۶-۱۱۶ نفر به ازاء هر ۲۵ نفر ۱ توالت و ۱ دستشویی (۲۵۰ نفر از هر کدام ۱۳ دستگاه)

۶. از ۲۶۶ نفر به بالا به ازاء هر ۳۰ نفر اضافی ۱ توالت و ۱ دستشویی .

تبصره - وجود توالت و دستشویی بشرح مفاد ماده ۲۵ و بندهای ۱ تا ۶ آن برای کارگران مرد و کارگران زن بصورت کاملاً جدا و مستقل از هم اجباریست.

ماده ۲۶- حمام مذکور در ماده ۱۲ باید دارای شرایط مندرج در مواد ۱۵ لغایت ۲۰ و ۲۷ ، ۳۱ ، ۳۰ و ۳۷ و ۳۸ این آیین نامه بوده و تعداد آن نیز متناسب با تعداد کارگران بشرح جدول ذیل بوده و باید مشابه توالت و دستشویی برای کارگران مرد و کارگران زن بطور جداگانه محاسبه و اعمال و بصورت کاملاً جدا و مستقل از هم در محل های مناسب وجود داشته باشد.

۱-۵-۱ نفر، کارگر ۱ دستگاه

۲-۲۰-۶ نفر، به ازاء هر ۵ نفر ۱ دستگاه (۲۰ نفر ۴ دستگاه)

۳-۵۰-۲۱ نفر، به ازاء هر ۱۰ نفر ۱ دستگاه (۵۰ نفر ۷ دستگاه)

۴-۱۰۰-۵۱ نفر، به ازاء هر ۲۰ نفر ۱ دستگاه (۱۰۰ نفر ۱۰ دستگاه)

۵. از ۱۰۰ نفر به بالا به ازاء هر ۲۰ نفر اضافی یکدستگاه

ماده ۲۷: دستگاه سوخت و نوع مواد سوختنی باید از نوعی باشد که احتراق بصورت کامل انجام گیرد. تبصره- نصب هود با ابعاد متناسب، از جنس مناسب و مجهز به هواکش با قدرت مکش کافی بالای دستگاه پخت الزامیست.

ماده ۲۸- محل شستشو و نگهداری ظروف باید در مجاور محل پخت و مجزا و مستقل از آن باشد.

ماده ۲۹- ظروف باید در ظرفشویی حداقل دو مرحله ای (شستشو - آبکشی) یا توسط دستگاههای اتوماتیک /

تبصره - یخچال و سردخانه باید مجهز به دماسنج سالم باشد. ماده ۳۵- قرار دادن مواد غذایی پخته و خام و شسته و نشسته در کنار هم در داخل یخچال ممنوع بوده و یخچال و سردخانه همواره باید تمیز و عاری از هر گونه بوی نامطبوع باشد.

ماده ۳۶- عرضه و فروش مواد غذایی آماده مصرف از قبیل انواع ساندویچ ، کباب، آش ، غذاهای پخته، غذاهای فاسد شدنی، شربت آلات و نوشیدنیهای فله، ترشیجات و شور و خیارشور، شیرینی جات ، انواع تنقلات و خشکبار و آجیل فله و امثال آنها بصورت دوره گردی ممنوع است.

ماده ۳۷- تهویه مناسب باید به نحوی صورت گیرد که همیشه هوای داخل اماکن سالم، تازه، کافی و عاری از بو باشد.

ماده ۳۸- در فصل گرما حداکثر درجه حرارت داخل اماکن نباید بیشتر از ۳۰ درجه سانتیگراد باشد.

ماده ۳۹- شدت روشنایی نور طبیعی یا مصنوعی در آشپزخانه ۱۰۰ تا ۲۰۰ لوکس، آرایشگاه ۲۰۰ تا ۵۰۰ لوکس، نانوائی ۱۰۰ تا ۲۰۰ لوکس، محلهای فرآوری و تولید و بسته بندی ۱۵۰ تا ۲۰۰ لوکس (بسته به نوع کار) و در محوطه عمومی و انبار مراکز و اماکن کارگاهها و کارخانجات موضوع این آئین نامه باید حداقل ۱۰۰ لوکس و در راهرو، سرسرا، رختکن، توالت ، دستشویی و حمامها باید بین ۵۰ تا ۱۵۰ لوکس باشد. ماده ۴۰- برای جلوگیری از حریق و انفجار و سایر خطرات احتمالی باید پیش بینی های لازم با توجه به حجم کار و نوع فعالیت و تعداد کارگران بعمل آید.

ماده ۴۱- کارگاهها و کارخانجات تولیدی مواد غذایی و بهداشتی مشمول این آیین نامه و هم چنین هتلها و متل ها و امثال آنها موظفند زباله تولیدی را همواره بطریقه کاملاً بهداشتی جمع آوری نگهداری موقت، حمل و نقل و دفع نمایند بطوریکه اقدامات آنها مورد تأیید مقامات بهداشتی باشد.

ماده ۴۲- زباله دان در پوش دار، زنگ نزن، قابل شستشو، قابل حمل و با حجم مناسب و تعداد کافی موجود باشد. تبصره- زباله دان باید مجهز به کیسه زباله و در محل مناسبی قرار گرفته و اطراف آن همواره تمیز باشد.

ماده ۴۳- مگس، پشه و سایر حشرات ، سگ ، گربه و موش و سایر حیوانات بهیچ وجه نباید در داخل اماکن و کارگاهها و کارخانجات دیده شوند.

تبصره- وجود سگ نگهبان در کارخانجات و محلهای مشابه مشروط بر اینکه به هیچ وجه با محلهای تهیه و تولید و نگهداری و توزیع مواد غذایی و افراد شاغل در این قسمتها در ارتباط و تماس نباشد بلامانع است.

ماده ۴۴- نقشه کلیه ساختمانهای اماکن عمومی و مراکز و کارگاهها و کارخانجات موضوع این آئین نامه به منظور انطباق با موازین بهداشتی قبل از اجرا باید به تصویب مقامات مسئول برسد.

ماده ۴۵- اماکنی که اجازه قبول مسافر دارند باید علاوه بر رعایت کلیه موارد بهداشتی واجد شرایط زیر باشند:

تبصره ۱- در هر اتاق تعداد تختخوابها باید طوری باشد که برای هر تخت حداقل ۵ متر مربع مساحت منظور گردد.

تبصره ۲- هر اتاق دارای دستشویی مجهز به صابون (ترجیحاً صابون مایع باشد) تبصره ۳- در هر طبقه به ازاء هر ۱۸ تخت حداقل دو دستگاه مستراح (یکدستگاه مردانه و یک دستگاه زنانه) با شرایط کاملاً بهداشتی وجود داشته باشد.

تبصره ۴- تعداد دوش آب گرم و سرد در هر طبقه از ساختمان نباید کمتر از مجموع تعداد مستراحهای همان طبقه باشد.

تبصره ۵- در صورتیکه در داخل اتاقها امکانات صحیح و قابل قبول برای آشپزی وجود نداشته باشد وجود آبدارخانه با شرایط بهداشتی و مجهز در هر طبقه الزامیست.

تبصره ۶- پله باید دارای حفاظ و روشنایی کافی (حداقل ۱۰۰ لوکس) بوده و لغزنده نباشد، ارتفاع پله حداکثر ۱۸ سانتیمتر و عرض آن حداقل ۳۰ سانتیمتر باشد.

تبصره ۷- البسه و لوازم پارچه ای مانند (حوله، ملحفه، روبالشی، پرده، پتو و امثالهم) باید با دستگاههای اتوماتیک در محل مناسب که مطابق نقشه استاندارد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد. شستشو، ضد عفونی، خشک و اطو شود.

ماده ۴۶- وجود هر گونه حوض یا حوضچه پاشوی و امثال آن ممنوع می باشد. مگر در استخرهای شنا مطابق مواد ماده ۵۸ این آیین نامه .

تبصره - در رستورانها و چایخانه های سنتی، حوضچه های آب نما طوری طراحی گردند که همواره در آنها آب در گردش بوده و امکان دسترسی به آب برای مشتریان و اطفال آنها فراهم نگردد.

ماده ۴۷- نگهداری هر گونه وسایل اضافی و مستهلك و مستعمل و مواد غذایی غیر قابل مصرف و ضایعات در محل کار ممنوع است.

ماده ۴۸- نصب دستگاه کلرزنی و سیستم تصفیه آب در استخرهای شنا الزامی است و کلر باقیمانده و P.H آب استخر می بایست روزانه و به دفعات کافی اندازه گیری و در دفتر مخصوص ثبت و هنگام مراجعه بازرسی بهداشت محیط برای کنترل ارائه گردد.

تبصره- میزان کلر باقیمانده در آب استخر می بایست بین ۱ تا ۳/۵ میلی گرم در لیتر (حسب نظر مقامات بهداشتی) و P.H آن حدود ۷/۲ تا ۸ و بالاخره مشخصات فیزیکی، شیمیایی و باکتریولوژی آن مطابق ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.

ماده ۴۹- درجه حرارت آب در استخر سرپوشیده باید حدود ۲۵ درجه سانتیگراد باشد و درجه حرارت هوای اطراف استخر نباید بیش از ۵ درجه سانتیگراد گرمتر و یا یک درجه سانتیگراد سردتر از آب استخر باشد.

ماده ۵۰- حداقل مساحت مورد نیاز برای هر شناگر در استخرهای مخصوص شناگران (با عمق متوسط حدود ۱/۸ متر) معادل ۱/۵ متر مربع و در استخرهای آموزشی (با عمق متوسط ۱ متر) برابر ۱/۸ متر مربع می باشد.

تبصره - در استخرهای چند منظوره لازم است مساحت مورد نیاز برای هر نفر در هر قسمت بر اساس نوع بهر برداری از همان قسمت محاسبه و اعمال شود.

ماده ۵۱- شناگران بایستی قبل از ورود و به هنگام خروج از محوطه استخر دوش گرفته و بدن خود را کاملاً شستشو نمایند، مسئولیت اجرای آن بعهدہ مدیر استخر می باشد.

ماده ۵۲- استخر باید مجهز به دوش آب سرد و گرم بوده و حداقل تعداد آن به تناسب مدت زمان استفاده در هر نوبت استخر بشرح زیر باشد:

الف) برای هر نوبت ۲ ساعته، به ازاء هر ۵ نفر شناگر یکدستگاه دوش بهداشتی آب سرد و گرم

ب) برای هر نوبت ۳ ساعته، به ازاء هر ۷ نفر شناگر یک دستگاه دوش بهداشتی آب سرد و گرم

ج) برای هر نوبت ۴ ساعته، به ازاء هر ۱۰ نفر شناگر یکدستگاه دوش بهداشتی آب سرد و گرم

د) برای هر نوبت ۶ ساعته، به ازاء هر ۲۰ نفر شناگر یکدستگاه دوش بهداشتی آب سرد و گرم

ماده ۵۳- به ازاء هر ۴۰ نفر شناگر باید یکدستگاه مستراح با شرایط کاملاً بهداشتی وجود داشته باشد.

ماده ۵۴- به ازاء هر ۷۵ نفر شناگر باید حداقل یکدستگاه دستشوئی مجهز به آب سرد و گرم با شرایط کاملاً بهداشتی وجود داشته باشد.

ماده ۵۵- رختکن باید دارای وسعت کافی و متناسب با تعداد کمدها بوده و موازین بهداشت عمومی در آن رعایت گردد.

ماده ۵۶- به ازاء هر شناگر در هر نوبت استفاده از استخر باید جایگاه محفوظ و مناسب برای حفظ لباس شناگران وجود داشته باشد.

ماده ۵۷- توزیع و استفاده از وسایلی مانند مایو، حوله، کلاه، دمپایی، بینی بند، لنگ، تیغ، شانه، برس و امثال آنها بصورت مشترک در حمامها و آرایشگاهها و استخرهای شنا و محلهای مشابه ممنوع و مسئولیت آن متوجه مدیر و متصدی مکان می باشد.

ماده ۵۸- حوضچه محتوی مایع ضد عفونی کننده، بمنظور ضد عفونی پای شناگران بنحوی تعبیه گردد که شناگران بعد از دوش گرفتن و قبل از ورود به محوطه استخر الزاماً از داخل آن عبور نمایند.

ماده ۵۹- پوشش سطح محوطه اطراف استخر علاوه بر شرایط مندرج در ماده ۱۶ این آئین نامه بنحوی باشد که موجب لغزندگی و بروز حادثه برای شناگران نشود. ضمناً شستشو و ضد عفونی مرتب محوطه استخر الزامی است.

ماده ۶۰- ابعاد و مشخصات فنی ساختمان استخر و تجهیزات و تأسیسات آن باید مطابق نقشه مصوب سازمانهای مسئول مربوطه باشد.

ماده ۶۱- لازم است آب سرد کن مناسب و به تعداد کافی برای استفاده شناگران در محوطه استخر وجود داشته باشد.

ماده ۶۲- شرایط بهداشتی بوفه و رستوران موجود در محوطه استخر مشمول مواد مربوطه مندرج در فصل پنجم این آئین نامه می باشد.

ماده ۶۳- وضعیت ساختمانی و شیب بندی موج شکن و سر ریز استخر باید بنحوی باشد که مانع برگشت آب بداخل استخر شود.

ماده ۶۴- حضور نجات غریق واجد شرایط و متناسب با تعداد شناگران در محوطه استخر الزامیست .

ماده ۶۵- وجود وسایل نجات غریق از قبیل چوب، تیرک، لوله عصائی شکل، حلقه نجات، تیوب، طناب و سایر وسایل مورد نیاز در محل استخر الزامی است.

فصل سوم

وسایل و لوازم کار

ماده ۶۶- ظروف مورد استفاده باید دارای شرایط زیر باشد:

۱- ظروف شکستی باید تمیز، بدون ترک خوردگی و لب پریدگی باشد.

۲- وسایل و ظروف فلزی که برای تهیه و نگهداری و مصرف مواد غذائی بکار می روند باید سالم، صاف و بدون زنگ زدگی باشند.

۳- وسایل و ظروف غذا باید پس از هر بار مصرف شسته، تمیز و برحسب ضرورت ضدعفونی گردیده و در ویتترین یا گنجه مخصوص که محفوظ باشد نگهداری شود.

ماده ۶۷- استفاده از ظروف و وسایل مشروحه زیر ممنوع می باشد:

۱- دیگ و ظروف مسی اعم از اینکه سفید کار شده یا نشده باشد.

۲- گوشت کوب و قاشق چوبی و سربی

۳- قندان بدون درپوش مناسب

۴- ظروف فاقد در ثابت و مخصوص برای عرضه موادی از قبیل نمک، فلفل، سماق، شکر و امثال آنها

۵- هر نوع ظروف و ابزاریکه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی غیر مجاز شناخته و آگهی می شود.

ماده ۶۸- جنس و مشخصات ظروف، وسایل و دستگاههایی که برای مراحل مختلف تولید و بسته بندی مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی در کارگاهها و کارخانجات تولید این مواد بکار می روند باید مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.

ماده ۶۹- مواد غذایی مانند بستنی، آبمیوه، انواع لبنیات، امثال آنها باید در ظروف بسته بندی یکبار مصرف مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و ساخته شده از مواد اولیه نو (غیر بازیافتی) و مرغوب و حتی الامکان تجزیه پذیر و همواره سالم، تمیز و بهداشتی عرضه می گردد.

تبصره - آن دسته از مواد غذایی مذکور در ماده فوق که توسط واحدهای تولیدی مجاز و دارای پروانه های معتبر بهداشتی تهیه و بطرق مجاز دیگر بسته بندی و عرضه می شوند از شمول ماده مذکور مستثنی می باشند.

ماده ۷۰- سطح میزها باید صاف، تمیز، سالم، بدون درز و روکش آنها از جنس قابل شستشو و به رنگ روشن باشد.

ماده ۷۱- صندلیها و نیمکتها باید سالم و تمیز باشد.

ماده ۷۲- برای هر مسافر تازه وارد باید از ملحفه، روبالشی و شمد تمیز و سالم استفاده شود و تعویض آنها حداقل هر سه روز یکبار اجباریست.

ماده ۷۳- استفاده از لحاف، پتو، تشک و بالش کثیف و مندرس و بدون ملحفه ممنوع است.

ماده ۷۴- استفاده از تختخوابهایی که دارای پارگی یا شکستگی و یا گودرفتگی فنر باشد و ایجاد سر و صدای غیر طبیعی نماید ممنوع است.

ماده ۷۵- استفاده از مواد غیر استاندارد از جمله کاغذهاییکه تمیز نباشد و روزنامه و همچنین کیسه های پلاستیکی جهت پیچیدن و بسته بندی مواد غذایی ممنوع است. ماده ۷۶- جعبه های مقوایی و پاکتهای کاغذی که برای بسته بندی مواد غذایی استفاده می شوند باید از جنس سالم و استاندارد و کاملاً تمیز بوده و از نوع بازیافتی نباشد.

ماده ۷۷- ظروف خمیر گیری باید صاف و تمیز و بدون درز باشد. نصب شیر آب بالای ظرف خمیر گیری لازم است. تبصره - کوشش شود از دستگاههای خودکار برای تهیه خمیر و سایر مواد مخلوط کردنی استفاده گردد.

ماده ۷۸- برای حمل و نقل و جابجائی مواد غذایی فاسد شدنی مانند انواع گوشت دام و طیور و آبزیان، مواد پروتئینی، فرآورده های خام و پخته غذایی دام و طیور و آبزیان، کله و پاچه و آلایش خوراکی دام، شیر و محصولات لبنی و امثال آنها باید منحصرأ از وسائط نقلیه مخصوص و مجهز به سردخانه سالم و مناسب استفاده شود.

ماده ۷۹- برای حمل و نقل و جابجائی، هر نوع ماده غذایی که بدون شستشو و پخت و پز مجدد بمصرف میرسد، همچنین انواع نان، شیرینی جات و خشکبار و امثال آنها باید از وسائط نقلیه مخصوص و مجهز به اطاقک محفوظ و مناسب، تمیز و بهداشتی استفاده شود.

ماده ۸۰- برای حمل و نقل مواد اولیه مصرفی و محصولات نهایی کارگاهها و کارخانجات تولید مواد غذایی، حبوبات، غلات، میوه جات و سبزیجات باید صرفاً از وسایط نقلیه مخصوص حمل و نقل این مواد که مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد استفاده شود.

ماده ۸۱- کلیه افرادی که در وسائط نقلیه موضوع مواد ۷۸ لغایت ۸۰ فوق الذکر با جابجائی مواد غذایی سر و کار دارند مشمول ماده ۲ این آیین نامه در خصوص اخذ کارت معاینه پزشکی و تبصره های ذیل آن می باشند.

ماده ۸۲- صاحبان وسایط نقلیه موضوع این آیین نامه موظفند قبل از بهره برداری از آنها مجوز حمل و نقل مواد غذایی توسط وسیله نقلیه مربوط را از وزارت بهداشت اخذ نمایند.

تبصره - حمل و نقل هر نوع کالای غیر از مواد غذایی توسط وسایط نقلیه مجاز حمل این مواد ممنوع و علاوه بر اخذ جریمه موجب توقف وسیله نقلیه متخلف بمدت حداقل یکماه خواهد شد.

ماده ۸۳- حمل و نقل مواد غذایی و بهداشتی موضوع مواد ۷۸ لغایت ۸۰ این آیین نامه توسط وسایط نقلیه غیر مجاز ممنوع و علاوه بر اخذ جریمه، موجب توقف وسیله نقلیه متخلف بمدت حداقل یک ماه خواهد شد.

ماده ۸۴- استفاده از انبرک مخصوص از جنس استنلی استیل برای برداشتن دانه های شیرینی جات، خرما، خیارشور، قطعات پنیر، حلوا و امثال آنها الزامیست.

فصل چهارم

وظایف مسئول بهداشت محل و مأمورین نظارت و تکالیف

صاحب یا مدیر محلهای مشمول قانون

ماده ۸۵- مأمورینی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای نظارت و بازرسی بهداشتی از محلهای مشمول قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی تعیین می شوند موظفند متخلفین از مقررات بهداشتی را با ذکر تخلف و تنظیم گزارش به مسئول بهداشتی محل معرفی نمایند. تبصره ۱- مسئول بهداشت محل رئیس مرکز بهداشت شهرستان یا رئیس مرکز بهداشتی درمانی شهری یا روستایی است که با تشخیص و ابلاغ معاون امور بهداشتی دانشگاه یا دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی محل تعیین می شود.

تبصره ۲- مأمور نظارت یا بازرس بهداشت به کاردان یا کارشناسی گفته می شود که دوره مخصوص بهداشتی را گذرانده و از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور برای امور بازرسی و نظارتی در زمینه مسائل بهداشت محیطی و بهداشت مواد غذایی بکار گمارده شده و دارای کارت بازرسی باشد.

تبصره ۳- کارت بازرسی کارت مخصوص مدت داری است که عکس بازرس روی آن الصاق و مشخصات کامل شناسنامه ای، تحصیلاتی و شغلی وی در آن درج شده باشد. این کارت منحصراً توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (با امضای وزیر) یا دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی (با امضای رئیس دانشگاه) برای بازرسین موضوع تبصره ۲ فوق صادر و هر گونه سوء استفاده از آن جرم محسوب می شود.

ماده ۸۶- مسئول بهداشت محل در صورت تأیید گزارش مأمور نظارت، علاوه بر معرفی صاحب یا مدیر مؤسسه و یا صاحب یا راننده وسیله نقلیه به دادگاه، کتباً به وی اخطار می نماید ظرف مدت معین (۱۵ روز تا دو ماه حسب نوع و تعداد نواقص)، نواقص بهداشتی را برطرف نماید.

ماده ۸۷- در صورتیکه پس از انقضای مهلت داده شده، محل دارای نواقص بهداشتی باشد. بازرس بهداشت مکلف است مراتب را به مسئول بهداشت محل گزارش نماید و مسئول مذکور پس از رسیدگی و تأیید گزارش بازرس

بهداشت مکلف است علاوه بر معرفی متخلف به دادگاه محل تعیین شده را با دستور کتبی و صدور اخطار ۲۴ تا ۴۸ ساعته موقتاً برای مدت حداقل یک هفته تعطیل و در مورد وسایط نقلیه دستور توقف در پارکینگ آنرا برای مدت حداقل یک هفته به نیروی انتظامی ابلاغ نماید.

ماده ۸۸- تعطیل موقت محل با لاک و مهر و یا مهر و موم کلیه درها و راههای نفوذی و نقاط حساس مانند شیرهای آب و گاز و کنتور برق و امثال آنها و در مورد وسایط نقلیه توقف وسیله نقلیه مربوطه توسط نیروی انتظامی در پارکینگ و تنظیم صورت مجلس انجام و با نصب اطلاعیه علت تعطیل یا توقف همراه خواهد بود.

تبصره ۱- مسئولیت نگهداری از لاک و مهر یا مهر و موم و اطلاعیه علت تعطیل یا توقف بعهدہ صاحب یا مدیر موسسه تعطیل شده یا صاحب و یا راننده خودرو متوقف شده می باشد.

تبصره ۲- شرایط توقف وسیله نقلیه و صورت مجلس و سایر موارد برخورد با وسیله نقلیه طبق دستور العملی خواهد بود که توسط نیروی انتظامی و وزارت بهداشت مشترکاً تنظیم می شود.

ماده ۸۹- شکستن لاک و مهر یا مهر و موم و همچنین برداشتن موانع ورود به محل تعطیل شده و یا داخل شدن به وسیله نقلیه متوقف شده بدون کسب مجوز کتبی از مسئول بهداشت محل موجب تعقیب قانونی صاحب یا مدیر موسسه تعطیل شده و یا صاحب و راننده خودرو متوقف شده خواهد بود.

ماده ۹۰- پس از انقضای مدت تعیین شده برای تعطیل موقت محل یا توقف وسیله نقلیه ، صاحب یا مدیر موسسه تعطیل شده یا صاحب یا راننده وسیله نقلیه متوقف شده ضمن سپردن تعهد قابل قبول متضمن اجرای قانون به مسئول بهداشت محل، تقاضای بازگشایی محل تعطیل شده یا رفع توقف وسیله نقلیه متوقف شده را می نماید. مسئول بهداشت محل در صورت قبول تقاضا و تعهد متقاضی، محل تعطیل شده را صرفاً برای رفع نواقص بهداشتی با دستور کتبی موقتاً بازگشایی و حسب مورد دستور رفع توقف خودرو متوقف شده را برای رفع نواقص صادر می نماید. ماده ۹۱- بازگشایی محل و یا رفع توقف وسیله نقلیه با شکستن لاک و مهر و یا مهر و موم کلیه درها و راههای نفوذی و تنظیم صورت مجلس انجام و با نصب اطلاعیه حاوی در حال رفع نواقص بهداشتی است، اجازه بهره برداری ندارد همراه خواهد بود.

ماده ۹۲- صاحب یا مدیر مؤسسه یا وسیله نقلیه، پس از رفع کلیه نواقص بهداشتی، تقاضای بهره برداری از محل یا وسیله نقلیه را به مسئول بهداشت محل تسلیم و مسئول مذکور موظف است مأمور نظارت را ظرف مدت دو روز اداری جهت بازرسی اعزام نماید.

ماده ۹۳- بازرس بهداشت موظف است پس از بازرسی، چنانچه کلیه نواقص بهداشتی برطرف شده باشد مراتب را کتباً به مسئول بهداشت محل گزارش و مسئول مذکور در صورت تأیید گزارش بازرس بهداشت اجازه بهره برداری از محل با وسیله نقلیه را کتباً صادر نماید.

ماده ۹۴- اقدام به بهره برداری قبل از رفع کلیه نواقص بهداشتی و اخذ مجوز بهره برداری از مسئول بهداشت محل، موجب تعطیل مجدد محل یا توقف مجدد وسیله نقلیه برای حداقل مدت یک ماه بدون نیاز به طی مراحل مندرج در مواد ۸۶ و ۸۷ این آیین نامه خواهد شد.

فصل پنجم

طبقه بندی اماکن و مراکز و کارگاهها و کارخانجات از لحاظ

شمول مواد این آیین نامه

ماده ۹۵- طبقه بندی اماکن و مراکز و محلها از لحاظ شمول مواد این آیین نامه بشرح ذیل است:

۱- کلیه مواد این آیین نامه باستثنای مواد ۴۱، ۴۵، ۴۸، ۶۵ و ۷۲ تا ۷۴ شامل محلهای تهیه و فروش مواد غذایی که دارای محل پذیرایی از مشتری می باشند از قبیل رستوران، چلو کبابی، سلف سرویس، تالار پذیرایی، کافه قنادی و امثال آنها می باشد. ۲- کلیه مواد این آیین نامه باستثنای مواد ۷، ۸، ۱۰، ۱۲، ۲۴ لغایت ۲۶، ۴۵، ۴۸ لغایت ۶۵ و ۷۲ لغایت ۷۴ شامل محلهای تهیه و فروش مواد غذایی که دارای محل پذیرایی از مشتری بوده لیکن فاقد آشپزخانه هستند از قبیل کبابی، حلیم پزی، آش پزی، کله پزی، جگرکی، سیراب و شیردان، اغذیه و ساندویچ، پیتزا، مرغ سوخاری، چایخانه و قهوه خانه، آبمیوه و بستنی فروشی، بوفه و امثال آن می باشد.

۳- کلیه مواد این آیین نامه باستثنای مواد ۲۴، ۲۳، ۲۸، ۴۵ و ۶۵ و ۷۰ لغایت ۷۴ شامل محلهای تهیه و توزیع مواد غذایی از قبیل انواع چلو کباب، چلو خورش، کباب، جوجه کباب، پلو، آش و... امثال آنها که فاقد امکانات پذیرایی از مشتری در محل هستند می باشد.

۴- کلیه مواد این آیین نامه باستثنای مواد ۷ و ۸ و ۱۰ و ۱۲ و ۲۴ لغایت ۲۹ و ۳۲ و ۴۱ و ۴۵ و ۴۸ لغایت ۶۶ و ۶۸ و ۷۰ لغایت ۷۴ و ۷۷ و ۸۴ شامل سوپر مارکت، خواروبار و لبنیات فروشی و بخش عرضه مواد غذایی در فروشگاههای بزرگ، تعاونی و زنجیره ای می باشد.

۵- کلیه مواد این آیین نامه باستثنای مواد ۲۳ و ۲۴ و ۲۸ و ۲۹ و ۳۲ و ۴۵ و ۴۶ و ۴۸ لغایت ۶۵ و ۷۰ لغایت ۷۴ شامل کارگاهها و کارخانجات تولید انواع مواد غذایی و نیز نبات و آب نبات پزی، قند ریزی حلوا سائز و عصار (آبغوره و آبلیمو کشی و تهیه ترشیجات)، خشکبار، انواع نان، لبنیات سازی، کشک سائی و بستنی سازی و امثال آن می باشد.

۶- کلیه مواد این آیین نامه باستثنای مواد ۷ و ۸ و ۱۰ و ۱۲ و ۲۴ لغایت ۲۹ و ۳۲ و ۳۳ و ۴۵ و ۴۸ لغایت ۶۶ و ۶۸ لغایت ۷۴ و ۷۷ و ۷۹ و ۸۰ و ۸۴ شامل فروشگاههای گوشت و مرغ و ماهی و میگو و آلایش خوراکی دامی و سایر مواد پروتئینی می باشد.

۷- کلیه مواد این آیین نامه باستثنای مواد ۸، ۴۸ لغایت ۶۵، ۶۸ شامل هتل ها، متل ها، مهمانخانه ها و پانسیونها می باشد.

۸- کلیه مواد این آئین نامه باستثنای مواد ۶ و ۸ و ۱۰ و ۱۲ و ۲۸ و ۳۳ و ۴۱ و ۴۸ لغایت ۶۵ و ۶۸ و ۶۹ و ۷۷ لغایت ۸۴ شامل مسافر خانه ها و مهمانپذیرها می باشد.

۹- کلیه مواد این آئین نامه باستثنای مواد ۴ و ۶ و ۷ و ۸ و ۱۰ و ۱۲ و ۲۴ لغایت ۲۹ و ۳۲ لغایت ۳۵ و ۴۱ و ۴۵ و ۴۸ لغایت ۵۶ و ۵۸ لغایت ۶۹ و ۷۲ لغایت ۸۴ شامل آرایشگاهها می باشد.

۱۱- کلیه مواد این آئین نامه به استثنای مواد ۶ و ۸ و ۱۰ و ۲۳ و ۲۶ و ۲۸ و ۲۹ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۴۱ و ۴۵ و ۴۸ لغایت ۵۶ و ۵۸ لغایت ۸۴ شامل حمامها می باشد.

۱۲- کلیه مواد این آئین نامه باستثنای مواد ۸-۲۳-۲۸-۲۹-۳۲-۳۴-۳۵-۴۵-۴۸ لغایت ۷۴-۷۸-۸۴ شامل نانوائیها می باشد.

۱۳- کلیه مواد این آئین نامه باستثنای مواد ۷-۸-۱۰-۱۲-۲۴ لغایت ۲۹-۳۲-۳۴-۴۱-۴۵-۴۸ لغایت ۷۴-۷۷-۷۸-۸۴ شامل عطاری و بقالی می باشد.

۱۴- کلیه مواد این آئین نامه باستثنای مواد ۷-۸-۱۰-۱۲-۲۴ لغایت ۲۹-۳۲-۳۴-۳۵-۴۱-۴۵-۴۸ لغایت ۷۴، ۷۷، ۸۴ شامل میوه و سبزی فروشیها می شود.

۱۵- ضوابط بهداشتی و مفاد فنی آئین نامه اجرایی سایر محلها و اماکن و مراکز و کارگاهها و کارخانجات مشمول اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی متعاقباً اعلام خواهد شد.

۱- محصولات آرایشی و بهداشتی عرضه شده به بازار که فاقد پروانه ساخت از اداره کل نظارت بر مواد غذایی و بهداشتی باشد توقیف و با نظر مقامات قضایی طبق مفاد ماده ۱۳ و ۱۴ قانون مواد غذایی، آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی عمل نموده و ضمن تعطیل محل تولید بعنوان ساخت غیر مجاز عاملین تهیه و توزیع را بدادگاه معرفی فرمایند در صورتیکه محل ساخت خارج از محدوده عملکرد آن استان باشد در صورت امکان نشانی و مشخصات کامل تولید و توزیع کننده را به این اداره کل منعکس نماید اقدام قانونی به عمل آورد.

۲- در مورد محصولات آرایشی و بهداشتی که دارای پروانه ساخت بوده و طبق نظر آزمایشگاه غیر قابل مصرف اعلام شده است برابر مفاد ماده ۱۴ قانون مواد غذایی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی عمل نموده و عاملین تهیه را به دادگاه معرفی و در صورتیکه محل تهیه و توزیع خارج از محدوده آن استان باشد مراتب را طبق مفاد بند یک بخشنامه به این اداره کل اعلام دارند.

۳- در مورد محصولات شوینده نظیر شامپوها که طبق نظر آزمایشگاه غیر قابل عرضه به بازار باشد در صورت قابل اصلاح بودن دستور جمع آوری و عودت به محل تولید یا پخش اصلی صادر فرمایند در غیر اینصورت با نظر مقامات قضائی اقدام لازم بعمل آورند.

۴- در صورتیکه مراکز تهیه و توزیع دارای پروانه ساخت بوده و در آن استان بدون توجه به موازین شرعی و قانونی محصولات خود را در محل غیر بهداشتی و بدون حضور مسئولان تهیه و در اختیار مصرف کننده قرار دهند با عنایت بمفاد ماده ۱۳ قانونی مواد خوردنی و آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و سایر مواد قانونی نسبت به تعطیل آن مرکز اقدام و نتیجه را به اداره کل نظارت بر مواد غذایی و بهداشتی اعلام دارند.

قانون مواد خوردنی، آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی

ماده ۱- مرتکب هر یک از افعال زیر در مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی به مجازاتهای مقرر در این قانون محکوم خواهد شد.

۱- عرضه یا فروش جنس بجای جنس دیگر.

۲- مخلوط کردن مواد خارجی بجنس بمنظور سوء استفاده

۳- عدم رعایت استاندارد یا فرمول ثبت شده در مواردی که تعیین فرمول و رعایت آن و همچنین تعیین استاندارد و رعایت آن الزامی باشد.

۴- فروش و عرضه جنس فاسد و یا فروش و عرضه جنس که موعده مصرف آن گذشته باشد.

۵- بکاربردن رنگها و اسانسها و سایر مواد اضافی غیر مجاز در مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و یا لوازم بازی کودکان.

۶- تولید و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی تقلبی.

ماده ۲- ارتکاب هر یک از اعمال مذکور در ماده یک طبق نتایج و آثار حاصل از آن بشرح ذیل مستلزم مجازات خواهد بود:

۱- در صورتیکه موجب بیماری مصرف کننده یا آسیبی گردد که معالجه آن کمتر از یک ماه باشد مجازات مرتکب شش ماه تا دو سال حبس تأدیبی خواهد بود و هرگاه مدت معالجه بیشتر از یک ماه باشد مجازات مرتکب یک سال تا سه سال حبس تأدیبی است.

۲- در صورتیکه موجب نقص یکی از اعضاء مصرف کننده گردد مجازات مرتکب با توجه به میزان نقص سه تا ۱۰ سال حبس با اعمال شاقه است.

۳- در صورتیکه در مورد مواد بهداشتی یا آرایشی موجب نقص زیبایی یا کراهت منظر شود مجازات مرتکب با توجه به میزان نقص با کراهت یکسال تا سه سال حبس تأدیبی است.

۴- در صورتیکه موجب مرگ مصرف کننده شود مجازات مرتکب از سه سال در مورد بندهای ۱ و ۲ و ۳ این ماده شروع به جرم حداقل مجازاتهای مقرر در این ماده است.

تبصره- در مورد این ماده دادگاه باید مرتکب و علاوه بر کیفر حبس به پرداخت غرامت از ۵۰۰۰ تا یکصد هزار ریال و محرومیت از اشتغال به کسب و یا کار مربوط به مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی از یک سال تا ۳ سال محکوم نماید. ماده ۳- هر کس مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی را متقلبانه بسازد و مصرف مواد مذکور منجر به مرگ مصرف کننده شود مجازات او اعدام است.

ماده ۴- در هر مورد که در مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی مواد سمی بحد غیر مجاز باشد دادگاه مرتکب را برحسب مورد بحد اکثر مجازاتهای مذکور در ماده ۲ محکوم خواهد نمود.

ماده ۵- رقابت مکارانه در مورد مواد موضوع این قانون از طرف هر کس مشمول بند ۱ ماده ۲۴۴ قانون کیفر عمومی خواهد بود.

ماده ۶- هر گاه در نتیجه بی احتیاطی یا بی مبالاتی یا عدم مهارت تهیه کننده یا سازنده یا فروشنده یا عرضه کننده یا هر یک از عاملین آنها مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی بصورتی در آید که مصرف آن موجب بیماری یا آسیبی گردد که معالجه آن کمتر از یکماه باشد مجازات اشخاصی که مذکور بر حسب مورد دو ماه تا شش ماه حبس تأدیبی خواهد بود و در صورتیکه مدت معالجه زائد بر یک ماه باشد بحد اکثر مجازات حبس مذکور در این ماده و تأدیه غرامت از ۵۰۰۰ تا ۵۰۰۰۰ ریال محکوم می شود.

ماده ۷- از تاریخ تصویب این قانون تأسیس هر گونه کارخانه یا کارگاه تهیه مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی منوط به تحصیل پروانه از وزارت بهداری و در مورد کارخانه ها پروانه تأسیس نیز از وزارت اقتصاد است. شرایط صدور پروانه و طرز کار و تولید و بهره برداری و اداره موسسات مزبور در آئین نامه ای که به وسیله وزارت بهداری تهیه می شود تعیین خواهد گردید. تبصره- مسئولیت فنی کارخانه های مواد خوردنی، آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی بعهده افرادی خواهد بود که در فنون پزشکی دارو سازی دامپزشکی رشته های تغذیه شیمی و علوم تجربی دارای درجه تحصیلی دانشگاهی از لیسانس به بالا باشند و با توجه به رشته های مربوطه (مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی) درجه تحصیلی رشته تخصصی و میزان تجربه لازم برای مسئولیت فنی مؤسسات فوق الذکر که به موجب آئین نامه ای که بوسیله وزارت بهداری تهیه می شود خواهد شد. ماده ۸- وزارت بهداری جهت صدور پروانه ساخت هر نوع فرآورده که در کارخانجات تهیه می شود مبلغ ۵۰۰۰ ریال و جهت صدور پروانه ساخت هر نوع فرآورده هائیکه در کارگاههای مشمول این قانون تهیه می شود مبلغ ۵۰۰ ریال دریافت خواهد داشت که منحصراً بمصرف تأسیس و توسعه و تکمیل آزمایشگاههای مواد غذایی خواهد رسید.

تبصره ۱- کارگاههاییکه فرآورده های خود را با علامت و بسته بندی مشخص بصورت بازرگانی عرضه می کنند مشمول این قانون خواهند بود.

تبصره ۲- هر یک از آزمایشگاههای ذیصلاح وابسته به وزارت بهداشتی مجازند از اشخاص حقیقی یا حقوقی که تقاضای آزمایش مواد یا محصولات خود را می نمایند بموجب تعرفه ای که از طرف وزارت بهداشتی پیشنهاد و به تصویب کمیسیونهای دارائی مجلسین خواهد رسید حق آزمایش دریافت نمایند. درآمدهای حاصل از اجرای این رای و این ماده در حسابی در خزانه داری کل متمرکز شده و در هر یک از مؤسسات به مصرف توسعه و تکمیل همان مؤسسه خواهد رسید.

ماده ۹- تهیه کنندگان و سازندگان وارد کنندگان و مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی که نوع مؤسسات آنها در آگهی وزارت بهداشتی قید خواهد شد و در تاریخ تصویب این قانون و آئین نامه های اجرای آن مشغول به کار هستند مکلفند ظرف ۶ ماه از تاریخ انتشار آگهی تقاضای پروانه بهداشتی از وزارت بهداشتی بنمایند. بتقاضای رسیده در کمیسیون فنی مرکب از ۳ نفر اشخاص صلاحیت دار به تعیین وزارت بهداشتی رسیدگی و ظرف ۶ ماه تصمیم کمیسیون به رد یا قبول تقاضا صادر خواهد شد. هرگاه در موعد مقرر تقاضای صدور پروانه نشود و یا کمیسیون تقاضای صاحب مؤسسه را رد نماید به دستور دادستان موقتاً تعطیل خواهد گردید. از دستور مزبور تا ۱۰ روز پس از ابلاغ می توان بدادگاه شهرستان شکایت نمود و دادگاه خارج از نوبت به شکایت رسیدگی کرده و رای می دهد رای مزبور قطعی است.

تبصره- آئین نامه های اجرائی مواد ۸ و ۹ بوسیله وزارت بهداشتی تهیه و پس از تصویب کمیسیونهای بهداشتی مجلسین به مورد اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۱۰- رد تقاضای صدور پروانه مانع از آن نیست که صاحب مؤسسه با رعایت مقررات ماده ۸ مجدداً تقاضای صدور پروانه بهداشتی و ساختن بنماید.

ماده ۱۱- در مؤسسات داخلی که نوع آن از طرف وزارت بهداشتی معین و صورت آن منتشر می گردد صاحبان آن ها مکلفند طبق دستور وزارت بهداشتی مشخصات لازم را در مورد نوع فرآورده بخط فارسی خوانا روی بسته بندی یا ظرف محتوی جنس قید نمایند. در مواردیکه فرمول محصول یا مواد ترکیبی طبق تقاضای سازنده فرمول بایستی محفوظ بماند باید فرمول محصول را قبلاً به وزارت بهداشتی تسلیم و شماره پروانه آن را روی بسته بندی ذکر نماید. متخلفین از مقررات این ماده به پرداخت غرامت ۵۰۰۰ تا ۲۰۰۰۰ ریال محکوم خواهند شد.

ماده ۱۲- وزارت بهداشتی مکلف است فهرست رنگها و اسانسها و سایر مواد قابل افزودن به مواد خوراکی یا آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی و همچنین نوع جنس ظرف مورد استفاده در صنایع مواد خوردنی و آشامیدنی و یارنگهای مورد مصرف در اسباب بازی را آگهی نمایند. افزودن موادی که در آگهی ذکر نشده باشد به مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی و اسباب بازی بدون اجازه وزارت بهداشتی و همچنین بکار بردن مواد سمی بصورت و میزان غیر مجاز در سفید کردن و پاک کردن و شفاف کردن و یا رنگ آمیزی ظروف غذائی یا پوشش و بسته بندی مواد

خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی ممنوع است و مجازات سازندگان یا تهیه کنندگان مواد موضوع این ماده در صورتیکه مستلزم مجازات شدیدتری نباشد حبس تأدیبی از ۳ ماه تا ۱ سال خواهد بود.

ماده ۱۳- اصلاحیه ماده ۱۳ آورده شود.

ماده ۱۴- **کلیه مواد تقلبی، فاسد، آلوده** یا موادی که مدت مصرف آنها منقضی شده باشد بلافاصله پس از کشف توقیف می شود هر گاه وزارت بهداشتی یا موسسات مسئول دیگر گواهی نمایند که مواد مکشوفه برخی از مصارف انسانی یا حیوانی یا صنعتی قابل استفاده است ولی نگاهداری آنها امکان ندارد مواد مکشوفه به دستور دادستان شهرستان به اطلاع صاحب کالا و با حضور نماینده دادستان شهرستان بفروش می رسد و وجوه حاصل تا ختم دادرسی و صدور حکم قطعی در صندوق دادگستری توزیع خواهد شد و هر گاه گواهی شود که مواد مکشوفه قابلیت مصرف انسانی یا حیوانی یا صنعتی ندارد فوراً به دستور دادستان معدوم می شود. در کلیه موارد فوق همچنین در مورد اسباب بازی و ابزار و آلات جرم دادگاه طبق ماده ۵ قانون مجازات عمومی تعیین و تکلیف می نماید و اگر قبلاً بفروش رسیده باشد در مورد وجوه حاصل از فروش نیز تعیین تکلیف خواهد کرد. در آمد حاصل از اجرای این ماده به مصرف تاسیس و توسعه و تکمیل آزمایشگاههای تحقیق و کنترل مواد غذایی خواهد رسید.

ماده ۱۵- کسانی که مواد مذکور در ماده ۱۴ خریداری را می نمایند باید منحصرراً برای مصارفی که از طرف وزارت بهداشتی یا موسسات مسئول دیگر تعیین گردیده معامله نماید. یا بکار برند و الا بر حسب مورد به مجازات های مذکور در این قانون محکوم خواهند شد.

ماده ۱۶- از تاریخ تصویب این قانون ترخیص مواد غذایی یا بهداشتی یا آرایشی از گمرک بهر شکل و کیفیتی به منظور بازرگانی یا تبلیغاتی با رعایت مقررات عمومی علاوه بر دارا بودن گواهی بهداشتی و قابلیت مصرف از کشور مبدا مستلزم تحصیل پروانه ورود از وزارت بهداشتی است و وارد کننده نیز مکلف است برای تحصیل پروانه مزبور فرمول مواد و همچنین موادیکه برای نگاهداری با آنها اضافه شده به وزارت بهداشتی تسلیم نماید.

ماده ۱۷- کلیه جرائم مندرج در این قانون از جرائم عمومی محسوب است. ماده ۷ قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی مصوب و تبصره فوق آئین نامه مربوط به شرایط صدور پروانه و طرز کار و تولید و بهره برداری موسسات مذکور در قانون و همچنین در شرایط احراز مسئولیت فنی آنها در چهارده ماده و تبصره به شرح زیر تصویب می گردد.

آئین نامه بهداشت محیط مصوب هیات وزیران

این آئین نامه در تاریخ ۱۳۷۱/۴/۲۴ به تصویب هیئت محترم وزیران رسیده و در حقیقت رئوس وظایف و فعالیتهای بهداشت محیط کشور را تبیین نموده است.

ماده ۱ - تعاریف:

الف - بهداشت محیط:

بهداشت محیط عبارتست از کنترل عواملی از محیط زندگی که به گونه ای روی سلامت جسمی، روانی و اجتماعی انسان تاثیر میگذارند.

ب - آب آشامیدنی:

آب آشامیدنی آب گوارایی است که عوامل فیزیکی، شیمیایی، و بیولوژیکی آن در حد استانداردهای مصوب باشد و مصرف آن عارضه سوئی در کوتاه مدت یا دراز مدت در انسان ایجاد نکند. **(تعریف استاندارد آورده شود)**

پ - آلودگی آب آشامیدنی:

آلودگی آب آشامیدنی عبارتست از تغییر خواص فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی آب به گونه ای که آنرا برای مصرف انسان زیان آور سازد. **(خلاف تعریف استاندارد باشد)**

ت - کنترل بهداشتی:

منظور از کنترل بهداشتی، بازدید و بررسی بهداشتی مراکز مشمول این آئین نامه به منظور اعمال ضوابط بهداشت محیطی میباشد.

ث - مراکز کاربرد پرتوهای یونساز در پزشکی:

مراکز کاربرد پرتوهای یونساز در پزشکی مراکزی هستند که با استفاده از پرتوهای یونساز زیر نظر مسئولین متخصص مربوطه به تشخیص یا درمان بیماریها پرداخته و شامل مراکز رادیولوژی، رادیوتراپی و رادیوایزوتوپ میباشد.

ج - اماکن عمومی:

اماکن عمومی عبارتند از: اماکن متبرکه و زیارتگاهها، زائرسراها، هتل ها، متل ها، مسافرخانه ها، پانسیونها، آسایشگاههای سالمندان، آرایشگاهها، حمامها، حمامهای سونا، استخر های شنا، سینماها، پارکها، مراکز تفریحی، باشگاههای ورزشی، ترمینال های وسایل حمل و نقل عمومی و مسافرتی، توالتهای عمومی، گورستانها و مانند این موارد.

چ - مراکز تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی:

مراکز تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی عبارتند از: کلیه کارخانه ها، کارگاهها، سردخانه ها، اماکن و مغازه هایی که به گونه ای نسبت به تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی اقدام نمایند.

ح - مراکز بهداشتی - درمانی:

مراکز بهداشتی درمانی عبارتند از بیمارستانها، آسایشگاهها، زایشگاهها، مطبها، درمانگاهها، آزمایشگاههای تشخیص طبی، بخشهای تزریقات و پانسمان، آسایشگاههای معلولین، طب هسته ای، فیزیوتراپی، رادیولوژی و مانند اینها.

خ - مراکز آموزشی و تربیتی:

مراکز آموزشی و تربیتی عبارتند از مدارس، آموزشگاههای تحصیلی، حوزه های علمیه، دانشکده ها، هنرستان ها، خوابگاههای مراکز آموزشی، پرورشگاهها، مراکز تربیتی شبانه روزی (ندامتگاهها) و مهدهای کودک.

ماده ۲-

هر اقدامی که تهدیدی برای بهداشت عمومی شناخته شود ممنوع میباشد. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است پس از تشخیص هر مورد از مواردی که در حیطه وظایف وزارت میباشد راسا اقدام قانونی معمول و در سایر موارد موضوع را به مراجع ذیربط جهت انجام اقدامهای قانونی فوری اعلام نماید.

متخلفان از مقررات بهداشت عمومی تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

ماده ۳ -

آلوده کردن آب آشامیدنی عمومی ممنوع است و با متخلفان مطابق مقررات رفتار خواهد شد. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور حفظ سلامت و بهداشت مردم مکلف است کیفیت آب آشامیدنی عمومی از نقطه آبرگیری تا مصرف را از نظر بهداشتی تحت نظارت مستمر قرار دهد.

تبصره ۱- وظایف و اختیارات سازمان حفاظت محیط زیست در پیشگیری و جلوگیری از آلودگی منابع آب، موضوع ماده (۴۶) قانون توزیع عادلانه آب و آئین نامه های اجرایی آن همچنان قابل اجراست.

تبصره ۲- سازمانها و مؤسسه های دولتی و خصوصی تامین کننده آب آشامیدنی

عمومی موظف به رعایت همه ضوابط و معیارهای بهداشتی اعلام شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بوده و باید همه اطلاعات لازم برای بررسی مورد یا موارد و تسهیلات بازدید از تاسیسات را در اختیار وزارت قرار دهند.

تبصره ۳- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور کنترل آب آشامیدنی عمومی در مراحل مختلف توزیع، آزمایشگاههای مراکز بهداشت استان، شهرستان و مراکز بهداشتی - درمانی را برای ارائه خدمت در این زمینه تجهیز مینماید.

ماده ۴ -

به منظور جلوگیری از روند رو به رشد آلودگی منابع آبهای سطحی و زیرزمینی اعم از چاهها، رودخانه ها، قناتها، چشمه ها - آب مصرفی شهر و روستا کمیته ای با نام کمیته حفاظت از منابع آب آشامیدنی زیر نظر استاندار با عضویت مدیران و

رؤسای ادارات کل : ۱- بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۲- سازمان حفاظت محیط زیست ۳- سازمان آب منطقه ای استان ۴- جهاد کشاورزی استان ۵- برنامه و بودجه

استان ۶- شرکت آب و فاضلاب استان، تشکیل می شود تا موارد زیر را بررسی و اقدام نماید.

* اتخاذ تصمیم راجع به خارج نمودن بعضی از منابع تامین آب آشامیدنی از سرویس که بر اساس گزارش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (بهداشت محیط) آلوده شده اند (اعم از چاهها، چشمه ها، قناتها و...).

* اتخاذ تدابیر لازم جهت حفاظت از منابع آب آشامیدنی موجود بر اساس دستورهای که توسط دستگاههای ذیربط پیشنهاد می شود و به تصویب کمیته می رسد.

* اتخاذ تدابیر لازم به منظور حفظ حریم مناطقی که در آینده برای تامین آب شهرها

از طریق دستگاههای ذیربط پیشنهاد می شود.

* اتخاذ تصمیم در رابطه با بحرانهای ناشی از آلودگی منابع آب و چگونگی مقابله به آنها.

تبصره: در ابتدا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (بهداشت محیط) موظف است نواقصی را که موجب آلودگی منابع آب میگردد به دستگاه ذیربط اعلام کند تا راسا نسبت به رفع آن اقدام نماید.

در صورتی که امکانات دستگاهها برای رفع نواقص کفایت ننماید مراتب در کمیته یاد شده مطرح خواهد شد.

ماده ۵ -

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بمنظور حفظ بهداشت عمومی مکلف است بررسیهای لازم را در مورد تاثیر های هوای استنشاقی و سایر مواد مؤثر بر انسان معمول دارد و نسبت به ارائه توصیه های ضروری به مراجع ذیربط اقدام نماید.

ماده ۶ -

مراکز کاربرد پرتوهای یونساز در پزشکی موظف به همکاری و ارائه آمار و اطلاعات

و فراهم نمودن تسهیلات بمنظور بررسی دوزیمتری و بهسازی جهت انجام وظیفه کارشناسان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشند. با متخلفان برابر مقررات قانونی مربوطه (قانون تعزیرات) رفتار خواهد شد.

ماده ۷ -

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است مراکز بهداشتی، درمانی، آموزشی و تربیتی، اماکن عمومی، مراکز تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی را از نظر ضوابط و مقررات بهداشت محیطی کنترل و با متخلفان از دستورالعمل ها و توصیه های بهداشتی وزارت برابر مقررات قانونی مربوطه (قانون تعزیرات) رفتار نماید.

ماده ۸ -

مراجع صادر کننده پروانه کسب مراکز تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی موظفند ضمن رعایت ضوابط مربوط به خود، مقررات و توصیه های اعلام شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را نیز در این زمینه رعایت نموده و قبل از صدور پروانه کسب، نظریه بهداشتی از این وزارتخانه کسب نمایند.

ماده ۹ -

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی علاوه بر وظیفه قانونی مبارزه با ناقلین بیماریها عهده دار نظارت بر امر مبارزه با بندپایان، چونندگان و حیوانات ناقل بیماریها نیز می باشد. مراجع ذیربط ملزم به رعایت دستورالعملهای بهداشت محیطی این وزارتخانه در این مورد هستند.

ماده ۱۰ -

بمنظور پیشگیری از شیوع بیماریهای منتقل شده بوسیله بند پایان و حیوانات ناقل بیماری و همچنین جلوگیری از آلودگی محیط به سموم و مواد شیمیایی و در صورت امکان روشهای مبارزه از طریق بهسازی محیط ارجح بوده و دستگاههای اجرائی ذیربط موظف به بهسازی کانونهای جلب و تکثیر بندپایان و حیوانات ناقل برابر توصیه ها و دستورالعملهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشند.

تبصره: شهرداری ها مکلفند در تنظیم روشهای جمع آوری، حمل و دفع زباله شهر و سایر خدمات شهری دستورالعملها و توصیه های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع ذیربط را رعایت نمایند.

ماده ۱۱ -

صدور مجوز ورود و ترخیص و کنترل بهداشتی هر نوع دام و فراورده های خام دامی با توجه به مواد (۲-۳-۴-۷-۸) قانون سازمان دامپزشکی کشور (مصوبه سال ۱۳۵۰) که مؤخر بر قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی است علی الاطلاق و در تمام مراحل اعم از تولید، توزیع و عرضه از لحاظ پیشگیری و مبارزه با بیماریهای دامی و بیماریهای مشترک انسان و دام بر عهده سازمان دامپزشکی می باشد.

طبیعی است چنانچه عرضه فراورده های خام دامی موجب بیماریهای مختص انسان شود و همچنین مواردی که در فراورده های خام دامی تغییراتی داده شود که مواد حاصل شده فراورده خام دامی تلقی نگردد مسئولیت کنترل بهداشتی

بر عهده وزارت بهداشت، درمان آموزش پزشکی است که مطابق قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی (مصوبه ۱۳۴۶) و اصلاحات آن انجام خواهد شد.

ماده ۱۲ -

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از طریق شبکه های بهداشتی، درمانی و خانه های بهداشت در روستاها ضمن آموزش گسترده بابسج مردم و جلب همکاری بین بخشی در زمینه مسائل بهداشت محیطی از قبیل جمع آوری و حمل و دفع بهداشتی زباله، دفع بهداشتی مدفوع و کود حیوانی، بهسازی معابر و جداسازی محل نگهداری دام و پرندگان از محل سکونت، نظارت و پیگیری لازم را داشته و همچنین در جهت بهسازی منابع و کنترل کیفی آب آشامیدنی، جمع آوری و دفع بهداشتی فاضلابها، کنترل اماکن عمومی و مراکز تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد غذایی اقدام نماید.

آئین نامه اجرایی کنترل و نظارت بهداشتی بر سموم و مواد شیمیایی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۶/۱۴ بنا به پیشنهاد شماره ۱۲۸۶۷ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۴ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و به استناد تبصره (۲) ماده واحده قانون اصلاح بند (۲) ماده (۱) قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - مصوب ۱۳۷۵ آئین نامه اجرایی کنترل و نظارت بهداشتی بر سموم و مواد شیمیایی را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - در این آئین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - مواد شیمیایی - ترکیباتی هستند با منشأ معدنی یا آلی که حداقل دارای یک عنصر شیمیایی بوده و به اشکال مختلف اعم از گاز، بخار، مایع و جامد دیده شوند و با توجه به راه ورود به بدن و طول تماس، سلامت انسان و بهداشت محیط را به مخاطره اندازند.

ب - سم ماده است که دارای منشأ بیولوژیک یا شیمیایی (معدنی یا آلی) بوده و از راههای مختلف در مقادیر معین و معمولاً جزئی باعث اختلال و یا فعل و انفعالات حیاتی به طور موقت یا دائم می گردد.

ماده ۲ - به منظور اعمال هماهنگی در امور مربوط به کنترل بهداشتی و نظارت بر سموم و مواد شیمیایی کمیته هماهنگی، کنترل و نظارت بر سموم و مواد شیمیایی که از این پس به اختصار «کمیته» نامیده می شود، در محل معاونت امور بهداشتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با ترکیب زیر تشکیل می شود:

الف - رئیس سازمان دامپزشکی یا نماینده تام الاختیار وی

ب - رئیس سازمان حفظ نباتات یا نماینده تام الاختیار وی

پ - معاون ذیربط سازمان حفظ محیط زیست یا نماینده تام الاختیار وی

ت - معاون ذیربط وزارت صنایع یا نماینده تام الاختیار وی

ث - معاون ذیربط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به عنوان رئیس کمیته

ج - معاون ذیربط سازمان برنامه و بودجه یا نماینده تام الاختیار وی

تبصره ۱ - دستورالعملهای کمیته پس از امضای وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ابلاغ می شود.

تبصره ۲ - دستورالعمل چگونگی تشکیل کمیته به تصویب کمیته می رسد.

تبصره ۳ - انجام امور دفتر و دبیرخانه ای کمیته بر عهده معاونت بهداشتی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

تبصره ۴ - دبیر کمیته معاون بهداشتی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود که بدون حق رأی در جلسه شرکت می کند.

ماده ۳ - عرضه ، فروش ، توزیع ، بسته بندی و نگهداری هر نوع سم در مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی **ممنوع است** و در مورد سموم و حشره کشهای خانگی در بسته بندیهای کوچک و آماده مطابق ضوابط ارگانهای ذیربط **قانونی** عمل خواهد شد.

تبصره - کلیه فروشندگان و توزیع کنندگان سموم و مواد شیمیایی باید دوره های آموزشی بهداشت که از طرف وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی اعلام می شود طی نمایند و گواهی مربوطه را دریافت کنند.

ماده ۴ - حمل و نقل مواد شیمیایی و سموم اعلام شده توسط کمیته بر اساس شرایطی خواهد بود که به تصویب کمیته مزبور خواهد رسید.

ماده ۵ - سازندگان و فرموله کنندگان و فروشندگان و مصرف کنندگان مواد شیمیایی و سموم و شرکت های خدماتی دفع آفات نباتی ، دامی و خانگی ، فومیگاسیون و ضد عفونی مکلفند به منظور حفظ و تأمین سلامت انسان و محیط زیست ، کلیه دستورالعملها ، استانداردها و موازین بهداشتی و زیست محیطی موجود کشور را رعایت نمایند.

ماده ۶ - شرکتهای دولتی و خصوصی سازنده ، فروشنده ، فرموله کننده مواد شیمیایی ، سموم و نیز شرکتهای خدماتی دفع آفات نباتی ، دامی ، فومیگاسیون و ضد عفونی موظفند یک تفسیر مسئول فنی واجد شرایط را به سازمانهای ذی ربط قانونی برای اخذ پروانه صلاحیت فنی معرفی نمایند و رونوشت پروانه های صلاحیت صادر شده باید برای کمیته ارسال گردد.

تبصره ۱ - مشخصات مسئول فنی توسط مراجع ذیصلاح قانونی تعیین و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲ - شرکتهای خدماتی مبارزه با حشرات و جانوران موذی اماکن عمومی و خانگی باید از وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی مجوز دریافت نمایند.

ماده ۷ - متقاضیان ثبت ، واردات ، صادرات ، ساخت ، بسته بندی و فرمولاسیون مواد شیمیایی و سموم موظفند کلیه مدارک و نمونه های مربوط را جهت بررسی و انجام آزمایشهای لازم به مراجع ذی صلاح قانونی ارائه نمایند . صدور مجوز باید توسط مراجع مذکور بر اساس آئین نامه ها و ضوابط بهداشتی صادر شده از سوی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی انجام پذیرد. رونوشت مجوزهای صادر شده باید به معاونت بهداشتی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ارسال گردد.

ماده ۸ - کلیه مراکز تهیه ، تولید ، نگهداری ، فروش ، بسته بندی و فرمولاسیون مواد شیمیایی و سموم باید مجهز به سیستم های پیشگیری و مقابله با حوادث شیمیایی باشند.

ماده ۹ - کلیه کارخانجات ، کارگاهها و مراکز درمانی و صنفی و کلیه اشخاصی که به امر خرید یا استفاده از سموم و مواد شیمیایی اشتغال دارند ، موظفند ظروف خالی شده آنها را به نحو مناسب و با رعایت ضوابط زیست محیطی منهدم یا دفع نمایند.

تبصره ۱ - تولید کنندگان سموم و مواد شیمیایی موظفند هشدارهای لازم را در مورد خطرات استفاده مجدد از ظروف و مواد شیمیایی بر روی برچسب آنها قید نمایند.

تبصره ۲ - کلیه فروشندگان و عرضه کنندگان سموم و مواد شیمیایی مکلفند از فروش آن دسته از سموم و مواد شیمیایی که فاقد هشدارهای لازم بر روی برچسب آنها باشند خودداری نمایند. مراجع ذی ربط موظف به نظارت بر اجرای این تبصره می باشند.

ماده ۱۰ - سازندگان ، فرموله کنندگان ، بسته بندی کنندگان و حمل کنندگان سموم و مواد شیمیایی و شرکتهای دفع آفات نباتی و خانگی مکلفند کارگاه انبار و کارگران خود را از هر حیث به وسایل و تجهیزات بهداشتی و حفاظتی مطابق با دستورالعمل های مراجع ذیصلاح مجهز کنند.

تبصره - معاینات دوره ای محلها و افراد فوق الذکر حداقل هر شش ماه یکبار الزامی است. انجام معاینات دوره ای به عهده کارفرما می باشد.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

5/10/1375

قانون اصلاح بند (۲) ماده (۱) قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

قانون اصلاح بند (۲) ماده (۱) قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ماده واحده - در بند (۲) ماده (۱) قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - مصوب ۱۳۶۷ - پس از عبارت "بهداشت محیط" ، عبارت " و کنترل و نظارت بهداشتی بر سموم و مواد شیمیایی " اضافه می شود و متون زیر به عنوان تبصره های (۱) و (۲) به بند یادشده الحاق می گردد:

"تبصره ۱- کلیه اختیارات و وظایف قانونی وزارت جهاد سازندگی (سازمان دامپزشکی کشور) و وزارت کشاورزی (سازمان حفظ نباتات) همچنان به قوت خود باقی است. اعلام ضوابط و حدود تماس مجاز سموم و مواد شیمیایی از حیث رعایت نکات بهداشتی بر عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است و کلیه سازمانهای ذیربط موظف به رعایت ضوابط مربوط می‌باشند. **(بامتخلفین از این قانون چه برخوردی خواهد شد؟)**

تبصره ۲- آیین‌نامه مربوط به کنترل و نظارت بهداشتی بر سموم و مواد شیمیایی توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با مشارکت وزارتخانه‌های جهاد سازندگی، کشاورزی، صنایع و سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

تاریخ تصویب ۱۳۷۵.۱۰.۵ تاریخ تایید شورای نگهبان ۱۳۷۵.۱۰.۱۲

فصل سوم- تعزیرات تولید، توزیع، فروش مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی.

ماده ۳۱- تولید و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی که با علامت بسته بندی مشخص به صورت بازرگانی عرضه می‌گردد طبق فهرست ماده ۱ آئین‌نامه اجرایی ماده ۸ و ۹ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی. منوط به اخذ پروانه ساخت از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی میباشند و تخلف از آن جرم بوده، متخلف به مجازاتها زیر محکوم میشود:

مرتب اول - تعطیل واحد تولید غیر مجاز بلافاصله و ضبط کالای تولیدی به نفع دولت.

مرتب دوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبه اول، جریمه نقدی تا یک میلیون ریال با توجه به حجم تولید.

مرتب سوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبه دوم تعطیل واحد تولیدی تا مدت شش ماه.

ماده ۳۲- تولید مواد خوردنی آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی در کارخانجات و کارگاهها باید با حضور مسئول فنی انجام گیرد، در صورت تخلف:

مرتب اول - تعطیل تولید تا حضور مسئول فنی

مرتب دوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبه اول، ضبط کالای تولیدی به نفع دولت.

مرتب سوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبه دوم نقدی تا یک میلیون ریال.

مرتبۀ چهارم - تعطیل واحد تولیدی تا یکسال.

ماده ۳۳ - حضور مسئول فنی در کلیه مراحل تولید الزامی بوده و مسئول فنی باید نظارت دائم در امر تولید داشته باشد. تخلف از این امر جرم بوده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم می شود:

مرتبۀ اول - درج در پرونده مسئول فنی.

مرتبۀ دوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ اول جریمه نقدی تا مبلغ یکصد هزار ریال.

مرتبۀ سوم - جریمه نقدی تا مبلغ یکصد هزار ریال.

مرتبۀ چهارم - تعلیق پروانه مسئول فنی تا شش ماه.

ماده ۳۴ - کلیه تولید کنندگان موظفند برچسب اطلاعاتی بر روی کلیه محصولات و فرآورده های تولیدی خود الصاق نمایند و شماره پروانه ساخت و مهلت اعتبار مصرف (تاریخ مصرف) را نیز روی محصولات، حسب مورد درج نمایند. تخلف از این امر جرم بوده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم می شود:

مرتبۀ اول - جریمه نقدی تا مبلغ دویست هزار ریال

مرتبۀ دوم - جریمه نقدی تا مبلغ پانصد هزار ریال

مرتبۀ سوم - جریمه نقدی تا مبلغ یک میلیون ریال

ماده ۳۵ - تولید کنندگان مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی ملزم به رعایت فرمول تایید شده در پروانه ساخت میباشند تخلف از مفاد این ماده، در صورتی که عدم رعایت فرمول ساخت براساس کاهش مصرف مواد متشکله آن باشد از مصادیق کم فروشی و یا گرانفروشی محسوب گردیده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم میشود:

الف : گرانفروشی تا مبلغ دو هزار ریال.

مرتبۀ اول - جریمه نقدی تا مبلغ ده هزار ریال

مرتبۀ دوم - جریمه نقدی تا مبلغ ده هزار ریال و نصب پارچه در محل واحد به عنوان گرانفروش.

مرتبۀ سوم - جریمه نقدی تا مبلغ ده هزار ریال نصب پارچه در محل و معرفی از رسانه های گروهی به عنوان گرانفروش

ب: گرانفروشی از مبلغ بیش از دو هزار ریال تا مبلغ پانصد هزار ریال

مرتبۀ اول - جریمه نقدی از مبلغ ده هزار ریال تا پنج برابر میزان گرانفروشی.

مرتبۀ دوم - جریمه نقدی از مبلغ ده هزار ریال تا پنج برابر میزان گرانفروشی و نصب پارچه در محل واحد به عنوان گرانفروش

مرتبۀ سوم - جریمه نقدی از مبلغ ده هزار ریال تا پنج برابر میزان گرانفروشی و نصب پارچه در محل واحد و معرفی از رسانه های گروهی به عنوان گرانفروش

ج: گرانفروشی از مبلغ بیش از پانصد هزار ریال تا مبلغ پنج میلیون ریال

مرتبۀ اول - جریمه نقدی از پنج تا هشت برابر میزان گرانفروشی.

مرتبۀ دوم - جریمه نقدی از پنج تا هشت برابر میزان گرانفروشی و نصب پارچه در محل واحد به عنوان گرانفروش

مرتبۀ سوم - جریمه نقدی از پنج تا هشت برابر میزان گرانفروشی و نصب پارچه در محل واحد و معرفی از رسانه های گروهی به عنوان گرانفروش

د: گرانفروشی بیش از پنج میلیون ریال

مرتبۀ اول - جریمه نقدی از هشت تا ده برابر میزان گرانفروشی.

مرتبۀ دوم - جریمه نقدی از هشت تا ده برابر میزان گرانفروشی و نصب پارچه در محل واحد به عنوان گرانفروش

مرتبۀ سوم - جریمه نقدی از هشت تا ده برابر میزان گرانفروشی و نصب پارچه در محل واحد و معرفی از رسانه های گروهی به عنوان گرانفروش

در صورت که مواد اولیه بکار رفته در فرمول ساخت، از مواد غیر مجاز و یا سمی باشد، متخلف به مجازاتهای زیر محکوم میشود:

مرتبۀ اول - ضبط کالای تولیدی و در صورت سمی و یا زیان آور بودن معدوم نمودن کالا.

مرتبۀ دوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ اول - جریمه نقدی تا پنج میلیون ریال

مرتبۀ سوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ دوم - تعطیل واحد تولیدی تا یکسال

ماده ۳۶ - شرکتهای پخش، فروشگاهها، سوپر مارکتها، تعاونی ها و سایر اماکن که حق فروش یا توزع کالای خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی را دارند مجاز به عرضه و فروش آن دسته از کالاهای مشمول قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی میباشند که دارای پروانه ساخت معتبر و یا مجوز ورود از وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی باشند. تخلف از این امر جرم بوده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم میشود:

الف : شرکتهای پخش و تعاونیهای بزرگ

مرتبۀ اول - ضبط کالا به نفع دولت

مرتبۀ دوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ اول - جریمه نقدی تا یک میلیون ریال با توجه به حجم کالا.

مرتبۀ سوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ دوم - محکومیت مدیرعامل شرکت به زندان از یک تا شش ماه.

ب : فروشگاهها و سوپر مارکتها و سایر اماکن:

مرتبۀ اول - ضبط کالا به نفع دولت

مرتبۀ دوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ اول - جریمه نقدی تا یکصد هزار ریال .

مرتبۀ سوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ اول - جریمه نقدی تا یکصد هزار ریال.

در صورت تکرار - تعطیل واحد از یک تا شش ماه.

ماده ۳۷ - فروشگاهها، سوپر مارکتها، تعاونیها و سایر اماکن باید از عرضه و تحویل کالای غیر بهداشتی خودداری نمایند. عرضه و تحویل کالا با علم به غیر بهداشتی بودن آن تخلف محسوب شده و متخلف به مجازاتهای زیر محکوم می شود:

مرتبۀ اول - ضبط کالا به نفع دولت

مرتبۀ دوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ اول - جریمه نقدی تا یک میلیون ریال .

مرتبۀ سوم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ دوم - تعطیل واحد از یک جریمه نقدی تا یکصد هزار ریال.

ماده ۳۸ - سازمانها و شرکتهای وارد کننده و تولید کننده مواد غذایی، آرایشی و بهداشتی در صورتی می توانند کالای خود را به تولید کنندگان موضوع ماده ۳۱ این قانون عرضه نمایند که واحدهای مذکور دارای مجوز و یا پروانه ساخت معتبر از وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی باشند و متخلفین از مفاد این ماده به مجازاتهای زیر محکوم می شوند :

الف : وارد کنندگان :

مرتبۀ اول - جریمه نقدی تا مبلغ یک میلیون ریال

مرتبۀ دوم - جریمه نقدی از یک میلیون تا ده میلیون ریال

مرتبۀ سوم - جریمه نقدی از مبلغ ده میلیون ریال و لغو کارت بازرگانی به مدت یکسال

ب : تولید کنندگان :

مرتبۀ اول - جریمه نقدی تا مبلغ یک میلیون ریال

مرتبۀ دوم - جریمه نقدی از یک میلیون تا پنج میلیون ریال

مرتبۀ سوم - جریمه نقدی تا مبلغ ده میلیون ریال

ماده ۳۹ - متصدیان و مسئولین کارخانجات و کارگاهها و مراکز تهیه و توزیع مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی، بهداشتی، اماکن عمومی، مراکز بهداشتی، درمانی، مراکز آموزشی و پرورشی، محلهای نگهداری و پرورش دام و طیور و کشتارگاههای ملزم به رعایت ضوابط و مقررات بهداشت محیطی در محل فعالیت خود می باشند. متخلفین از مفاد این ماده، به ازای هر مورد نقص بهداشتی به مجازاتهای زیر محکوم می شوند:

مرتبۀ اول - جریمه نقدی از مبلغ یک هزار ریال تا پنجاه هزار ریال

مرتبۀ دوم - جریمه نقدی از مبلغ دو هزار ریال تا یکصد هزار ریال

مرتبۀ سوم - جریمه نقدی از مبلغ چهار هزار ریال تا دویست هزار ریال

مرتبۀ چهارم - علاوه بر مجازاتهای مرتبۀ سوم، زندان از یک تا شش ماه

تبصره - در صورت عدم رفع نقایص بهداشتی در پایان مهلت مقرر، با لغو پروانه کسب متصدی و یا مسئولین محل تعطیل خواهد شد و ادامه کار منوط به اخذ پروانه جدید و رفع نقص میباشد.

ماده ۴۰ - در کلیه مراحل مربوط به مواد این قانون در صورتی که تخلف در بخش غیر خصوصی انجام گرفته شود حسب مورد مقام مجاز دستور دهنده و یا مباشر و یا هر دو متخلف محسوب و به مجازاتهای زیر محکوم می گردند:

مرتبۀ اول - جریمه نقدی تا مبلغ یک میلیون ریال

مرتبۀ دوم - جریمه نقدی تا مبلغ پنج میلیون ریال

مرتبۀ سوم - تعلیق از خدمت به مدت سه تا شش ماه

مرتبۀ چهارم - زندان از یک تا شش ماه

فصل چهارم - سایر مقررات :

ماده ۴۱ - گزارش تخلفات مندرج در این قانون به وسیله ناظرین و بازرسین ویژه ای که توسط وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و یا مدیران عامل سازمانهای منطقه ای بهداشت و درمان تعیین می شوند تهیه می گردد.

ماده ۴۲ - کلیه گزارشات و تخلفات مندرج در این قانون باید به تایید ناظرین و بازرسین ویژه برسد.

ماده ۴۳ - وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی موظف است بطور منظم اسامی کالاهای مجاز و غیر مجاز (خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی) را جهت اطلاع عموم به نحو مقتضی اعلام نماید.

ماده ۴۴ - اعمال تعزیرات حکومتی این قانون مانع اجرای مجازاتهای قانونی دیگر نخواهد بود.